

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Önsöz	vi
Bölüm bir	
1 GİRİŞ	2
1.1 Kitabın İçerik ve Kullanılışı	4
Bölüm iki	
2 TIBBİ BİTKİLERİN KULLANIM ALANLARI	11
2.1 Tıbbi Bitkilerin Tanınması	17
2.2 Bitkisel Drogların Tanınması ve Saflık Derecelerinin Kontrolü	18
2.3 Bitkisel Drogların Adlandırılması	21
Bölüm üç	
3 TIBBİ BİTKİLERİN TÜKETİM İÇİN HAZIRLANMASI, SAKLANMASI VE İMHA EDİLMESİ	26
3.1 Tıbbi Bitkilerin Toplanması	26
3.1.1 Tıbbi bitkilerin toplanmasında dikkat edilmesi gerekli özellikler	27
3.1.2 Tıbbi bitkilerin toplanmasında bitki toplayıcıların dikkat etmesi gereken hususlar	29
3.2 Tıbbi Bitkilerin Kurutulması	30
3.3. Tıbbi Bitkilerin Saklanması	33
3.4 Tıbbi Bitkilerin Satış İçin Hazırlanması	33
3.5 Tıbbi Bitkilerin Satışa Sunulması	34
3.6 Tıbbi Bitkilerin Zararlılardan Korunması	35
3.6 Tıbbi Bitkilerin İmha Edilmesi	36

Bölüm dört

4. TIBBİ BİTKİLERİN İÇERDİĞİ ETKİLİ MADDELER	38
--	----

Bölüm beş

5. TIBBİ BİTKİLERİN TEDAVİ AMAÇLI KULLANIM BİÇİMLERİ	48
--	----

Bölüm altı

6. TIBBİ BİTKİLERİN KULLANIMINDA DİKKAT EDİLECEK BAZI ÖNEMLİ KONULAR	54
6.1. Bitkisel materyali kullanmaya başlamadan önce dikkat edilmesi gerekli konular	54
6.2. Kullanılacak bitkisel materyalin seçimi ve alımı sırasında dikkat edilmesi gerekli hususlar	56
6.3.Bitkisel materyali kullanım sırasında dikkat edilmesi gerekli hususlar	59
6.4.Zehirle ilaç arasındaki fark nedir?	62

Bölüm yedi

7. TIBBİ BİTKİLERİN; KULLANILAN KISIMLARI, İÇERDİĞİ ETKEN MADDELER, ETKİLERİ, KULLANIMI, UYARILAR, BİYOLOJİK VE EKOLOJİK ÖZELLİKLERİ	63
Kaynaklar	391
Yazarın Diğer Eserlerinden Bazılar	395
Sözlük	397
Etki Dizini	401
Bitki ve Drog İsimleri Dizini	413

ÖNSÖZ

Bu kitap; Biyoloji Bölümü öğrencileri için, “Tıbbi Bitkiler” adlı ders kapsamında hazırlanmış olduğum, ders notlarından oluşmaktadır. Burada verilen bilgiler yerli ve yabancı çok sayıda eserden ve yerel kullanım biçimlerinden derlenerek hazırlanmıştır. Kitapta kullanılan resimlerin tamamı orijinal olup, tarafımdan fotoğraflanmıştır.

Bitkiler insanlara birçok faydalar sağladığı bir gerçektir. Ancak bitkiler aynı zamanda insan sağlığına zararlı bazı maddeler içerebilir. Bir başka deyişle bitkiler insanlar için faydalı olduğu kadar zararlı da olabilir. Bilinçsiz, yanlış, aşırı dozlarda veya sürekli bitki kullanımı insan sağlığı açısından tehlikeli sonuçlar doğurabilir.

Kitapta en yaygın olarak kullanılan droglar ve bu drogların elde edildiği bitkiler incelenmiştir. Tıbbi bitkiler, bu kitapta yer alan bitkilerle sınırlı olmayıp, çok daha fazladır. Ancak bir kitapta bunların tümünü incelemek çok zor olduğundan, en yaygın kullanılan droglardan seçilmiş örneklerle konu takdim edilmeye çalışılmıştır. Droglar kitap içinde bilinen Türkçe adının alfabetik sırasına göre ele alınmış olup; bitkilerin Türkçe, İngilizce adları ile Latince adları ve familya adları taksonomik bir düzen içinde verilmiştir. Burada sadece “A-L” harfleri ile başlayan droglar anlatılmış, “M-Z” harfleri ile başlayan droglara ise, hazırlamakta olduğum diğer kitapta yer vermeye çalışılacaktır.

Kitabın hazırlanmasında “Kaynaklar” başlığı altında verilen eserlerden geniş ölçüde yararlanılmış olup, daha geniş ve ayrıntılı bilgi bu çalışmalardan temin edilebilir. Bu eserleri yazarak bilime çok değerli katkılarda bulunan yazarlara teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca tüm dikkat ve gayretlerime rağmen, kitapta olabilecek eksik ve hataların düzeltilmesi için yapılacak eleştiri ve önerileri şükranla karşılayacağımı belirtmek isterim.

Bu kitapta konu edilen bitkilerin bir uzman yardımı olmaksızın, tedavi amaçlı kullanılması önerilmez. Bitkilerin gıda ve tıbbi amaçlı kullanılması bir uzmanlık alanıdır ve ancak konunun uzmanları gözetiminde ve onların yardımı ile kullanılabilir. Uygulamalardan doğacak sorunlardan yazar ve yayınevi sorumlu değildir.

Bitkiler ekosistemin temel yapı taşları olup, canlılığın kaynağını oluştururlar. Bu nedenle yaşamın sürekliliği, insanoğlunun bitkileri, tanıma, anlama ve geliştirme yönündeki çabalarına bağlıdır. Bu kitap, bitkilerin tanınmasına birazcık olsun katkıda bulunursa, amacına ulaşmış olacaktır.

Prof. Dr. Ersin YÜCEL
Eskişehir